

επιμέλεια - μετάφραση Βέρα Ξηρόπητα

Από την εφηβεία του ήταν αριστερός, αυτή του η επιλογή τον συνόδευε σε όλη του τη ζωή. Ο τρόπος όμως με τον οποίο κατανοούσε το να είσαι αριστερός, αλλά πάνω από όλα ο τρόπος με τον οποίο τον εφαρμόζε, δεν ήταν εξαρτημένος από την ιδεολογία αλλά από την καθημερινή ζωή. Μακριά από κάθε είδους δογματισμό έστρεφε το βλέμμα του στους πιο ευάλωτους, σ' εκείνους που θεωρούσε ότι αποτελούσαν τον σκοπό του. Με τα χρόνια, αγκάλιασε την υπεράσπιση της φύσης όπως και την προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών.

Δεν υπήρξε επικεφαλής καμιάς πορείας, **«ποιος είμαι εγώ που θα “καπελώσω” μία πορεία; Αυτή η συγκέντρωση δεν είναι ενάντια στην κυβέρνηση, γιατί όπως (και κάθε συγκέντρωση), είναι στενά συνδεδεμένη με μία ελπίδα που επιλέξαμε, με μία ελπίδα που μοιραζόμαστε όλοι. Ο σκοπός είναι να ακούσει η κυβέρνηση κι άλλες φωνές, όχι μόνο αυτές που παίρνουν τις αποφάσεις. Άλλωστε δεν βλέπουμε και δεν βιώνουμε τα αποτελέσματά τους ανά τους αιώνες;»** τόνιζε ο Γκαλεάνο, στις 27 Μαΐου του 2005, στην πλατεία Ελευθερίας.

Σε εκδήλωση ενάντια στην εγκατάσταση της μονάδας χαρτοπολτού στην περιοχή Botnia στο Fray Bentos, στην οποία υπήρξε βασικός ομιλητής, τόνισε: **«Είναι ο δικός μας καλύτερος τρόπος για να βοηθήσουμε την κυβέρνηση να πράξει το έργο της. Γιατί; Γιατί αυτή η κυβέρνηση δεν «γεννήθηκε στο αυτί μιας αίγας», και δεν ψηφίστηκε από κάποιον που ονομάζεται “αγορά”, και σφετερίζεται όλα μας τα δικαιώματα».**

Βέβαια, εκτός από το να ασκεί κριτική στην κυβέρνηση, κατανοούσε ότι η κληρονομημένη κατάσταση για το «Διευρυμένο Μέτωπο» - στην Ουρουγουάη - ήταν πολύπλοκη. **« Ζούμε, πιστεύω εγώ, όχι μόνο το Μέτωπο και η κυβέρνηση, αλλά και ολόκληρη η χώρα, χρόνους πολύ δύσκολους, τους οποίους χωρίς αμφιβολία η προηγούμενη κυβέρνηση μας κληρονόμησε. Βρήκαμε μία υποθηκευμένη χώρα, χρεωμένη μέχρι το λαιμό, με περιορισμένη κυριαρχία, ενώ τα προβλήματα μεγάλωναν όλο και περισσότερο».**

Ο Γκαλεάνο, καταλάβαινε ότι ήταν δύσκολο να ειπωθούν κάποια πράγματα. Δεδομένου ότι η αριστερή κυβέρνηση βρισκόταν μόνο δύο μήνες στην εξουσία. Για παράδειγμα σε πολλούς ακουγόταν υπερβολικό να υπερασπίζεσαι το περιβάλλον: **« Η υπεράσπιση της οικολογίας, η προστασία της γης και της υγείας των ανθρώπων, φαντάζει εξωγήινο αίτημα».** Μία δεκαετία μετά ωστόσο, χιλιάδες ουρουγουανοί ενέκριναν την απόφαση του αριστερού προέδρου και πρώην αντάρτη αγωνιστή, **Ταμπαρέ Βάσκες,** που έθετε σε λειτουργία ένα σχέδιο για την λήψη καθοριστικών οικολογικών μέτρων που αφορούσαν το ποτάμι Σάντα Λουσία.

Πολλά ποτάμια είναι μολυσμένα στη χώρα, για αυτό το λόγο ο πρόεδρος Βάσκες έλαβε τότε την απόφαση να αναστείλει την είσπραξη λογαριασμών νερού από το Μαλντονάδο, με δεδομένη την μόλυνση της λίμνης Sauce. Τα λόγια του Γκαλεάνο, πριν από μία δεκαετία, για **«εξωγήινο αίτημα»**, φαινόταν προφητικά, και οι αρχές θα πρέπει να ήταν ευγνώμονες για αυτό, καθώς η κριτική που ασκούσε ακούραστα, πράγματι βοήθησε την κυβέρνηση να ασκήσει το έργο της.

Μαχητικός Δημοσιογράφος της αριστεράς

Περισσότερο από ένας ένθερμος οικολόγος, ο Γκαλεάνο ήταν αριστερός, ως εκ τούτου, -και αυτό είναι καθοριστικής σημασίας-, αυτόνομος στις αντιδράσεις του και ανεξάρτητος στη λήψη των αποφάσεών του. Η αριστερή του ιδεολογία, δεν σήμαινε, άκριτη προσήλωση σε ένα «αρκτικόλεξο», ή άνευ όρων υποστήριξη ακόμα και στα πλαίσια μιας διαδικασίας αλλαγών. Στήριζε την κουβανική επανάσταση, παρόλο που εξέφραζε τους φόβους του για την έκβασή της. Το έκανε αυτό χωρίς να εξετάζει εάν η στάση του προκαλούσε συμπάθειες ή αντιπάθειες. Είχε ταυτιστεί με το «Διευρυμένο Μέτωπο» της αριστεράς

στην χώρα του, αλλά εξέφραζε την αντίθεσή του σε αποφάσεις που δεν ενστερνιζόταν. Η πολιτική του δέσμευση και αφοσίωση είχε τις ρίζες της στις ηθικές του αξίες, από τις οποίες ποτέ δεν παραιτήθηκε. Πάντα κρατούσε μία απόσταση από την εξουσία.

Μερικά από τα πρώτα του άρθρα αποκάλυπταν τι ήταν αυτό που εκείνος καταλάβαινε για την αριστερά. Ή καλύτερα, αυτό που θα υπερασπιζόταν πάντα. Η σημασία του να είναι κανείς αριστερός, αποκαλύπτεται στους απλούς ανθρώπους, σε αυτούς που ποτέ δεν στρέφονται και δεν αναδεικνύονται από τα φώτα της δημοσιότητας. Ένα καλό παράδειγμα αυτής της οπτικής, αποτελούν τα άρθρα του για τις κοινωνικές συγκρούσεις στις αρχές του 1960, όταν υπήρξε εκδότης της εφημερίδας "Marcha".

Δεν αναζητούσε μόνο τις μικρές κρυμμένες λεπτομέρειες των πραγμάτων, ούτε ήταν ένας απλός «τοπογράφος ανθρώπων», όπως τον είχε περιγράψει ο αργεντίνος συγγραφέας Jorge Fernandez Diaz στην εφημερίδα "La Nacion".

Διέθετε ένα μοναδικό διάφανο βλέμμα. Μάλιστα, όταν το 1962, τιτλοφόρησε το άρθρο του **«Και ενώ η παλίρροια ανεβαίνει»**, στο ρεπορτάζ που αφορούσε την απεργία των εργατών στα λεωφορεία, στα ψυγεία και στην υφαντουργία, έγραφε: **«Ο χρόνος της ύφεσης, της δημοκρατίας, ουρανόσ δίχως σύννεφα, τα πουλάκια τραγουδούν, και η σελήνη ανατέλλει, όλα βαδίζουν σε ένα τέλος. Σε αυτούς τους νέους καιρούς, νέα ήθη (...)**»**Εκείνος που υπό αυτές τις συνθήκες δεν είναι σε θέση να βγάλει τους «χαυλιόδοντες» στο σωστό χρόνο, μπορεί να θεωρηθεί χαμένος; Οι κοινωνικές ή οι πολιτικές ομάδες που είναι ανίκανες να ασκήσουν πίεση, είναι καταδικασμένες εκ των προτέρων, να χάσουν.** (Marcha, 19-1-62). Μόλις 21 ετών ο Γκαλεάνο, είχε μία ξεκάθαρη ματιά για το τι θα ήταν αυτό που θα ερχόταν.

Δίπλα στους «πιο μικρούς»

Το 2008 τιμήθηκε με το Βραβείο του Διακεκριμένου Πολίτη "Mercosur", με μία τελετή στο αμφιθέατρο του «Πανεπιστημίου» (La Universidad). Σε αυτή την τελετή διαβάστηκαν μηνύματα από τους προέδρους της Χιλής, της Βενεζουέλας, και της Βολιβίας. Ο τότε νεοεκλεγείς Φερνάντο Λούγο ταξίδεψε από την πόλη Ασουνσιόν για το γεγονός. Έλαβαν μέρος επίσης διανοούμενοι, καλλιτέχνες και βουλευτές. Ωστόσο, έλειπε η Υπουργός Πολιτισμού Maria Simon, και ο πρόεδρος Vazquez, ο οποίος ωστόσο, έστειλε τις ευχές του. Είναι προφανές ότι δεν εκλάμβαναν την κριτική του Γκαλεάνο ως βοήθεια για την κυβέρνηση.

Όταν ήρθε η σειρά του, ο Γκαλεάνο, μίλησε απευθυνόμενος στους απλούς ανθρώπους, καθώς για εκείνον αυτοί αποτελούσαν τον πραγματικό πρωταγωνιστή της ιστορίας. **«Το 1978 πέντε γυναίκες ανέτρεψαν μία δικτατορία. Παραδόξως, τότε, όλη η Βολιβία τις περιγελούσε όταν ξεκίνησαν την απεργία πείνας τους. Και παραδόξως, όλη η Βολιβία, κατέληξε να γευματίζει μαζί τους όταν η δικτατορία έπεσε. Εγώ γνώρισα μία από αυτές, τις «πεισματάρες», την Domitila Barria, στο χωριό των ορυχείων της Llallagua. Σε μία συνέλευση των μεταλλωρύχων, εκείνη είχε κάνει τους πάντες να σιγήσουν: «Θέλω να σας πω αυτό- είχε πει: «Ο εχθρός μας δεν είναι ο ιμπεριαλισμός, ούτε οι αστοί και η γραφειοκρατεία. Ο κύριος εχθρός μας είναι ο φόβος να προχωρήσουμε μπροστά».**

Γνώριζε τη Ντομιτίλια, ήταν παρών στη συνέλευση των μεταλλωρύχων, εκτιμούσε και στήριζε τον αγώνα των γυναικών, σε μία Βολιβία, που ο πρόεδρος ήταν απών, μέχρι που ανέλαβε ο Έβο Μοράλες, το 2006. Εκτιμούσε ιδιαίτερα τον Τσάβες, εξαιτίας της στενής του σχέσης με τους φτωχούς ανθρώπους, το ίδιο συνέβαινε με τον Έβο και τον Λούγκο. Αλλά αυτό δεν το έκανε να παρεκκλίνει ούτε στιγμή από τους «πραγματικούς πρωταγωνιστές».

Ο Εδουάρδο Γκαλεάνο ήταν ένας «ετερόδοξος». Όπως αρμόζει σε οποιονδήποτε ανήκει στην αριστερά. Γιατί, για τις ορθοδοξίες, υπάρχει η δεξιά. Είχε πραγματικά πολλές συγκινητικές πλευρές, αλλά αυτό που

χαρακτήριζε όλη του την ύπαρξη, πολιτικά μιλώντας, ήταν η ριζοσπαστική του συνοχή. Τον Μάρτιο του 2011, ο Γκαλεάνο εξέλαβε τιμητικό διδακτορικό από το Εθνικό Πανεπιστήμιο Cuyo της Μεντόζα. Στην ομιλία του στράφηκε κατά της εξόρυξης και φωτογραφήθηκε δείχνοντας ένα μπλουζάκι που έγραφε «**Όχι στην μολυσμένη εξόρυξη**». Σε αυτές τις στιγμές, ο φίλος του Jose Mujica υπερασπίστηκε την εγκατάσταση της εξόρυξης Aratiri. Σε αντίθεση, ο Γκαλεάνο, προτίμησε να υπερασπιστεί τις δικές του ιδέες.

Συμμετείχε στα συνέδρια του «Κινήματος Αυτών Χωρίς Γη» (Movimiento de los sin Tierra) που έλαβαν χώρα στη Βραζιλία, όπως επίσης ήταν παρών και σε διάφορες συνελεύσεις κοινωνικών κινημάτων. Μάλιστα, το 1996 έλαβε μέρος στη «**Πρώτη Διεθνή Συνάντηση για την Ανθρωπότητα ενάντια στον Νεο-Φιλελευθερισμό**», του **EZLN**, στις περιοχές Oventic και στη Realidad, στη ζούγκλα Λακαντόνα. «**Ήταν μία εμπειρία συγκινητική, στην οποία πήραν μέρος, οι φτωχότεροι, οι πιο γενναιόδωροι. Στο Oventic, κυριαρχούσε η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η γενναιοδωρία, η αγάπη για τη γη και τους ανθρώπους**». Ο κομαντάντε David εξέφρασε τις ευχαριστίες εκ μέρους των Ζαπατίστας: **Τώρα πια δεν είμαστε μόνοι, είμαστε εδώ με την παρουσία και την στήριξη πολλών, ανάμεσα σε αυτούς και ο Εντουάρντο Γκαλεάνο**».

Πρόκειται για άρθρο - αφιέρωμα της εφημερίδας Brecha (Brecha Semanario), για τον Εντουάρντο Γκαλεάνο με αφορμή το θάνατό του στις 13 Απριλίου του 2015. Ο Γκαλεάνο υπήρξε ιδρυτής και σημείο αναφοράς της συγκεκριμένης εφημερίδας, μέλος του συμβουλίου της και τακτικός συνεργάτης με τα άρθρα του.

Πηγή: Brecha, 17/4/2015, « De izquierda, o sea independiente» <http://brecha.com.uy/de-izquierda-o-sea-independiente/>

αναδημοσίευση από: **Praxis**